

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

Η ενδυμασία και η σημασία της για τον άνθρωπο

Η ενδυμασία αποτελείται από κάθε τι με το οποίο ο άνθρωπος καλύπτει και στολίζει το σώμα του. Περιλαμβάνει δηλαδή τα ρούχα και τα συμπληρώματά τους (αξεσουάρ), όπως είναι τα παπούτσια, οι τσάντες, τα καπέλα, τα γάντια και άλλα. Σ' αυτήν περιλαμβάνονται επίσης τα κοσμήματα, το μακιγιάζ, ακόμα και το χτένισμα.

Η ενδυμασία έχει πολύ μεγάλη σημασία στη ζωή του ανθρώπου. **Καταρχάς**, είναι απαραίτητη για την υγεία, γιατί προστατεύει το σώμα από τις άσχημες καιρικές συνθήκες. Όμως, συνδέεται και με τον χαρακτήρα του ανθρώπου. Καθένας διαλέγει τον τρόπο με τον οποίο ντύνεται ανάλογα με την προσωπικότητά του. Ακόμη, υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ ενδυμασίας και ανθρώπινης συμπεριφοράς. Γι' αυτό, όταν κάποιος θέλει να κάνει μια σημαντική αλλαγή στη ζωή του, φροντίζει να αλλάξει το ντύσιμό του προς το καλύτερο. Εκφράζει μ' αυτόν τον τρόπο τη διάθεσή του για αλλαγή και βελτίωση του εαυτού του. Εξάλλου, όταν κάποιος είναι ωραία ντυμένος, νιώθει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, γεγονός που αντανακλάται στη συμπεριφορά του. Τέλος, τα χρώματα που διαλέγει ο άνθρωπος για το ντύσιμό του όχι μόνο αποκαλύπτουν την προσωπικότητά του, αλλά επιδρούν και στη διάθεσή του.

Η ενδυμασία μπορεί να δηλώνει την κοινωνική τάξη ενός ανθρώπου και τον ρόλο του μέσα σ' αυτήν (π.χ. οι ειδικές βασιλικές ενδυμασίες), κάτι που συνέβαινε ιδιαίτερα στο παρελθόν. Επιπλέον, φανερώνει το φύλο του ανθρώπου. Για παράδειγμα, στον δυτικό πολιτισμό το φόρεμα αποτελούσε το χαρακτηριστικό γυναικείο ρούχο και τα παντελόνια το αντίστοιχο αντρικό. Η ενδυμασία μπορεί, επίσης, να δείχνει την ηλικία, όπως συνέβαινε με τα κοντά παντελόνια που παλαιότερα τα φορούσαν μόνο τα μικρά αγόρια. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα ρούχα, ιδίως οι στολές, φανερώνουν το επάγγελμα ενός ατόμου. Άλλες φορές, η ενδυμασία δηλώνει την εθνικότητα (π.χ. οι χαρακτηριστικές εθνικές ενδυμασίες), τη θρησκεία (π.χ. το μαντήλι που καλύπτει συχνά το πρόσωπο των μουσουλμάνων γυναικών) ή την ιδεολογία του ανθρώπου (π.χ. το ντύσιμο των χίτις).

Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ενδυμασίας αποτελεί η μόδα. Μόδα είναι οι αλλαγές στον τρόπο ντυσίματος που χαρακτηρίζουν μια χρονική περίοδο. Οι αλλαγές της

μόδας εξαρτώνται από τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, από τις αισθητικές αντιλήψεις κάθε περιόδου, καθώς και από την εξέλιξη της τεχνολογίας. Σήμερα η μόδα καθορίζεται κυρίως από τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την ενδυμασία.

Σε γενικές γραμμές, η ενδυμασία αποτελεί ένα είδος κώδικα επικοινωνίας. Είναι μια σιωπηλή γλώσσα που φανερώνει πολλά, όχι μόνο για τα άτομα, αλλά και για το κοινωνικό σύνολο και το πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο αυτά ζουν.

Οικιακή Οικονομία (2012). *Η ενδυμασία και η σημασία της για τον άνθρωπο*, 90-91. Υπ.ΠΔΒΜΘ. "Διόφαντος" ΙΤΥ και Εκδ. (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1 (Μονάδες 15)

A1. Για ποιους λόγους, σύμφωνα με τον συγγραφέα του κειμένου, η ενδυμασία έχει μεγάλη σημασία για τη ζωή του ανθρώπου; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2 (Μονάδες 10)

A2. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στην πρώτη παράγραφο (Η ενδυμασία..... το χτένισμα) και την τρίτη παράγραφο (Η ενδυμασία..... των χίπις) του κειμένου.

(μονάδες 10)

B1 (Μονάδες 10)

B1.α. Να γράψετε μία συνώνυμη λέξη για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με την έντονη γραφή, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: **καταρχάς, διαλέγει, αλλάζει, δηλώνει, αντιλήψεις.**

(μονάδες 5)

B1.β. Να γράψετε από μία πρόταση χρησιμοποιώντας καθεμιά από τις συνώνυμες λέξεις.

(μονάδες 5)

B2 (Μονάδες 15)

B2. Να επισημάνετε ποιες λέξεις/φράσεις στις περιόδους λόγου που ακολουθούν χρησιμοποιούνται με μεταφορική/συνυποδηλωτική σημασία:

1. Η ενδυμασία είναι απαραίτητη για την υγεία, γιατί προστατεύει το σώμα από τις άσχημες καιρικές συνθήκες.
2. Η ενδυμασία μπορεί να δηλώνει την κοινωνική τάξη ενός ανθρώπου και τον ρόλο του μέσα σ' αυτήν (π.χ. οι ειδικές βασιλικές ενδυμασίες), κάτι που συνέβαινε ιδιαίτερα στο παρελθόν.
3. [Η μόδα] είναι μια σιωπηλή γλώσσα που φανερώνει πολλά, όχι μόνο για τα άτομα, αλλά και για το κοινωνικό σύνολο και το πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο αυτά ζουν.

(μονάδες 15)

ΘΕΜΑ 1909

A1. Η ενδυμασία παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή του ανθρώπου. Αρχικά είναι απαραίτητη για την προστασία του ατόμου από τις καιρικές συνθήκες. Επίσης συνδέεται με τον χαρακτήρα και αναδεικνύει την προσωπικότητά του. Η ενδυμασία βελτιώνει τη διάθεσή του και το άτομο αποκτά αυτοπεποίθηση. Τέλος μέσω του ντυσίματος δηλώνεται η κοινωνική τάξη, η θρησκεία, η εθνικότητα και η ιδεολογία ενός ανθρώπου.

A2. 1ηξ: "ρουχισμός και συμπληρώματα, στοιχεία ενδυμασίας"

2ηξ: "η ενδυμασία δηλωτικό της κοινωνικής τάξης"

B1.α. **καταρχάς** : αρχικά, πρωτίστως

διαλέγει: επιλέγει, εκλέγει, ξεχωρίζει

αλλάζει: τροποποιήσει, μεταβάλλει, διαφοροποιήσει

δηλώνει: προσδιορίζει, ορίζει, επιβεβαιώνει, γνωστοποιεί, φανερώνει

αντιλήψεις: απόψεις, ιδέες, ιδεολογίες

B1.β. **Πρωτίστως**: Αυτό που καθίσταται, πρωτίστως, αδήριτη ανάγκη να εξαλειφθεί είναι η ανεργία, μιας και το τελευταίο διάστημα έχει πάρει διαστάσεις κοινωνικής μάστιγας.

Επιλέγει: Οφείλει κανείς να επιλέγει ρούχα, δηλωτικά της προσωπικότητάς του.

Μεταβάλλεται: Στα πλαίσια εξέλιξης του γλωσσικού κώδικα, μεταβάλλεται η σημασία των λέξεων.

Προσδιορίζουν: Η ειλικρίνεια, η εντιμότητα και η ευσυνειδησία είναι αρετές που προσδιορίζουν έναν άνθρωπο με ήθος και παιδεία.

Απόψεις: Διίστανται οι απόψεις αναφορικά με τα αίτια πρόκλησης της πυρκαγιάς στον εθνικό δρυμό.

B2. 1.απαραίτητη για την υγεία

2.βασιλικές ενδυμασίες

3.σιωπηλή γλώσσα

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

Η ψυχολογία του ντυσίματος

Γενικά, από τα αρχαία ακόμη χρόνια, τα ρούχα δεν ικανοποιούσαν μόνο την ανάγκη προστασίας από το κρύο και τη ζέστη, αλλά εξυπηρετούσαν εκφραστικούς και κοινωνικούς σκοπούς. Στις μέρες μας ειδικότερα, τα ρούχα δίνουν την πρώτη εντύπωση για ένα άτομο και εκφράζουν στοιχεία της προσωπικότητάς του. Η **εξωτερική εμφάνιση** ενός ατόμου μας δίνει πληροφορίες για την καταγωγή του, το επάγγελμά του, για την οικονομική του κατάσταση και την κοινωνική του θέση.

Το **ντύσιμο** θεωρείται ως ένας τρόπος μέσω του οποίου εκφράζουμε τον εαυτό μας. Επιλέγουμε τα ρούχα που φοράμε επειδή μας αρέσει το χρώμα, επειδή ταιριάζουν στο σώμα μας, ή ακόμα επειδή πιστεύουμε ότι ταιριάζουν στο στυλ μας και αναδεικνύουν την **προσωπικότητά** μας. Επιπλέον, διαλέγουμε τα ρούχα που θα φορέσουμε ανάλογα με την κατάσταση. Διαφορετικά θα ντυθεί κάποιος που πηγαίνει σε επαγγελματική συνάντηση και διαφορετικά θα ντυθεί το ίδιο άτομο, όταν πρόκειται να βγει με τους φίλους του ή όταν θα έχει ραντεβού.

Παρατηρήστε τους ανθρώπους στο δρόμο, στις καφετέριες, στα εστιατόρια. Το ντύσιμό τους φανερώνει πολλά για τις σχέσεις τους με τους ανθρώπους που βρίσκονται μαζί. Σε συνδυασμό με τη γλώσσα του σώματος μπορούμε να καταλάβουμε κάθε σχέση που βλέπουμε, χωρίς να ακούσουμε ούτε μια λέξη. Επίσης, τα ρούχα χρησιμοποιούνται με διαφορετικό τρόπο από τα δύο φύλα ως μέσα τόσο ερωτικής επικοινωνίας, όσο και αποστολής μηνύματος ανωτερότητας προς τους ανταγωνιστές του ίδιου φύλου.

Όλοι θα έχουμε καταλάβει ότι κατά τη διάρκεια της ζωής μας οι ενδυματολογικές μας προτιμήσεις αλλάζουν. Μπορεί για ένα διάστημα να φοράμε συχνά ένα ρούχο, έπειτα για ένα διάστημα να αναρωτιόμαστε πώς το φορούσαμε και μετά από λίγο καιρό να το φοράμε ξανά. Το στυλ μας αλλάζει σύμφωνα με τη διάθεσή μας και ακολουθεί τις «φάσεις» που περνάμε στη ζωή μας.

Σημαντική επίδραση στη ψυχολογία μας έχουν τα χρώματα των ρούχων που φοράμε. Το κόκκινο θεωρείται το χρώμα του πάθους, της καρδιάς και της υψηλής αυτοεκτίμησης, το γαλάζιο είναι το χρώμα του πνεύματος και του ουρανού, το κίτρινο της

ενέργειας και της δημιουργικότητας, το μαύρο του πένθους και της επισημότητας, το πράσινο της ελπίδας και της ηρεμίας και το μπλε εμπνέει εμπιστοσύνη. Μπορούμε βέβαια να εκφραστούμε με τα χρώματα, όπως εμείς τα νοιώθουμε. Ωστόσο, προτείνεται να χρησιμοποιούμε χρωματιστά ρούχα, για να αντιμετωπίσουμε αρνητικά συναισθήματα και να μην τους επιτρέψουμε να μας καταβάλουν.

Είναι καλό να δίνουμε σημασία στην εμφάνισή μας, αλλά έως ένα βαθμό. Δεν είναι απαραίτητο να ντυνόμαστε σύμφωνα με την τελευταία λέξη της μόδας ή να γινόμαστε θύματά της. Θα πρέπει να αναπτύξουμε κριτική αντίσταση στα πρότυπα που προβάλλονται για την εικόνα του σώματος και να έχουμε τον έλεγχο στην αντίληψη για την αυτοεικόνα μας. Όταν τα ρούχα φοριούνται επιλεγμένα ορθώς, μπορούν όχι απλώς να καλύψουν ατέλειες, αλλά και να τονίσουν επιτυχώς τα ωραία σημεία του σώματός μας. Αυτομάτως ενισχύουμε την αυτοπεποίθησή και την αυτοεκτίμησή μας αποφεύγοντας τα αρνητικά συναισθήματα για το σώμα μας. Είναι ωφέλιμο να επιζητούμε την ευχαρίστηση και την ικανοποίηση από το ντύσιμό μας, γιατί αυτό βοηθάει την αποδοχή της εικόνας του σώματός μας, συνεπώς και του εαυτού μας. Η θετική προσέγγιση της εικόνας μας, που σχετίζεται με την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση μας, είναι πολύ σημαντική γιατί συντελεί στην εξέλιξή μας σε όλους τους τομείς.

Λ. Ψούνη, από το διαδίκτυο, *Ψυχολογία ντυσίματος*, 28. 5. 2012 (διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

A1. (Μονάδες 15)

A1. Πώς η διάθεσή μας, σύμφωνα με το κείμενο, μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο που ντυνόμαστε; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. (Μονάδες 10)

A2. Ποια είναι η συλλογιστική πορεία (παραγωγική ή επαγωγική) που ακολουθεί η συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο (Γενικά ... κοινωνική του θέση) του κειμένου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 10)

B1. (Μονάδες 10)

B1. Να συντάξετε μία παράγραφο 60-80 λέξεων στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις/φράσεις του κειμένου με έντονη γραφή: εξωτερική εμφάνιση, ντύσιμο, προσωπικότητα, τελευταία λέξη της μόδας, κριτική αντίσταση.

(μονάδες 10)

B2. (Μονάδες 15)

B2. Στην έκτη παράγραφο («Είναι καλό να δίνουμε...τους τομείς») του κειμένου:

1. Να εντοπίσετε δύο όρους του κειμένου που αποτελούν ειδικό λεξιλόγιο.

(μονάδες 10)

2. Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 5)

ΘΕΜΑ 1917

A1. Η διάθεση επηρεάζει τον τρόπο που ντυνόμαστε και συγκεκριμένα καθορίζει τη χρωματική και την ενδυματολογική επιλογή ανάλογα με το στυλ και την περίσταση - επαγγελματική ή ερωτική. Κατά τη διάρκεια της ζωής μας, οι στιλιστικές επιλογές αλλάζουν. Μπορεί να εμμένουμε σε ένα ρούχο για κάποιο διάστημα, έπειτα να το απορρίπτουμε και στη συνέχεια να το ξαναφοράμε.

A2. Παραγωγική συλλογιστική πορεία:

"Γενικά ... κοινωνικούς σκοπούς" — Γενική παραδοχή αναφορικά με τους σκοπούς που εξυπηρετεί ο ρουχισμός.

"Στις μέρες μας ειδικότερα ... κοινωνική του θέση" — προσδιορισμός σκοπών (ειδικά στοιχεία)

B1. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της εποχής καθίσταται η άκριτη υιοθέτηση οποιουδήποτε στοιχείου ο συρμός επιτάσσει, έτσι ώστε όλοι να υπακούουν στην τελευταία λέξη της μόδας και το διαφορετικό να κατακρίνεται. Είναι γεγονός ότι η εξωτερική εμφάνιση είναι δηλωτική της κοινωνίας και της εποχής στην οποία κάποιος ανήκει. Πρέπει, ωστόσο, μέσα από το ντύσιμο να αναδεικνύονται και όχι να καταπνίγονται τα διαφοροποιητικά στοιχεία της προσωπικότητας. Επιβάλλεται, συνεπώς, η ανάπτυξη κριτικής αντίστασης προς αποφυγή της ομοιομορφίας.

B2. 1. «η τελευταία λέξη της μόδας, «αυτοεικόνα»

2. Συνδέονται άμεσα με το θέμα και καθιστούν πιο εύληπτο το περιεχόμενο, ενώ εξυπηρετούν και τον προσδοκώμενο σκοπό, που στην προκειμένη περίπτωση αφορά την αναπόδραστη ανάγκη περί αποφυγής υπακοής στο συρμό από τη μια και ανάγκη ορθής ενδυματολογικής επιλογής από την άλλη, ώστε επιτυχώς να αναδειχθούν τα ωραία σημεία του σώματος, να καλυφθούν οι ατέλειες και να αποκτήσει το άτομο αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση.